

Datum: 7. 5. 2019

Dimičeva ulica 13, SI-1000 Ljubljana
t: +386 1 58 98 212, +386 1 58 98 213
f: +386 1 58 98 219
e: info@tzslo.si, www.tzslo.si

ID številka za DDV: SI67994598
Številka TRR: SI56 0313 8100 0518 803

Vaše vprašanje:

Zanimajo nas pravne podlage glede izvajanja inventure. Zanima nas na kakšen način zakonodaja ureja pokrivanje ugotovljenih (morebitnih) mankov (npr. s strani zaposlenih, odgovornih za blagajniško poslovanje)? Ali potrebujemo v podjetju za področje inventure interni pravilnik glede izvajanja inventure? Na kakšen način moramo in katere podlage moremo imeti urejene z zaposlenimi?

Odgovor:

(Skladno s pripravo odgovorov v sodelovanju s programskim partnerjem za davčno področje, TZS za pravilnost odgovorov ne odgovarja.)

Pod pojmom inventura je v splošni uporabi razumljena aktivnost, ki zagotavlja popis sredstev in obveznosti do virov sredstev v bilanci stanja slehernega podjetja in sicer se preverjajo stanja v naravi glede na stanja v računovodskih podatkih na določen dan v letu. Zakon o gospodarskih družbah (54. člen) in na njegovi podlagi uvedeni računovodski standardi (SRS 28.23 oz. SRS 39.44-46 za male podjetnike, SRS 33.16 za društva ipd.) podrobneje določajo namen in način izvajanja inventure.

Skladno z navedenimi pravnimi pravili mora sleherno podjetje sprejeti tudi t.i. Pravilnik o računovodstvu, kjer običajno določi tudi podrobna pravila o izvedbi inventure. Podjetja praviloma sprejemajo posebni Pravilnik o popisu, kjer določijo naslednje aktivnosti:

- imenovanje popisnih komisij, ki jo v okviru svojih pooblastil izda poslovodstvo družbe,
- predmet popisa – predmet rednega popisa so vsa sredstva, vključno s sredstvi, vzetimi v finančni najem in zunaj-bilančna sredstva ter vse obveznosti do virov sredstev, vključno z zunaj bilančnimi obveznostmi,
- čas popisa – popis se opravi praviloma po stanju ob koncu leta,
- vodenje organizacije popisa in navodila za popis,
- popisne komisije in naloge posameznih popisnih komisij,
- priprava popisnih pripomočkov in uporaba računalnikov pri popisu,
- izločanje poškodovanih in zastarelih sredstev,
- primerjanje dejanskega in knjižnega stanja,
- poročila o popisu in obravnava poročil,
- predlog za likvidacijo popisnih razlik in odločanje o predlogu ter
- predlog knjiženja popisnih razlik v knjigovodstvu.

Ključno pri inventuri je poročilo o popisu, kjer se običajno vključi tudi računovodstvo, saj mora slednje popisne razlike pravilno obravnavati z vidika davka od dohodkov pravnih oseb oz. davka na dodano vrednost.

Vsako podjetje mora popisne razlike še posebej pozorno obravnavati z vidika DDV-ja. V pravilniku o izvajanju ZDDV-1¹ so določeni okviri za primanjkljaj blaga. Podrobneje so dovoljeni primanjkljaji določeni v podzakonskih aktih. Primeroma so tako v Pravilniku o stopnjah običajnega odpisa, primanjkljaja in uničenja blaga (kalo, razsip, razbitje in okvara), ki sta neločljivo povezana s skladiščenjem in prevozom blaga², določene zgornje dopustne meje primanjkljaja, ki je z vidika DDV-ja še dopusten, sicer mora podjetje plačati DDV od t.i. manjkov.

V PRAVILNIKU o stopnjah običajnega odpisa blaga (kalo, razsip, razbitje, okvara)³ so določene zgornje meje mankov pri dejavnosti trgovina.

SKLEP:

Skladno z zgoraj navedeno pravno podlago, je način izvedbe inventure ter tudi ugotavljanje mankov ter njegovo sankcioniranje, odvisen od internih pravil slehernega podjetja ter sklenjenimi pogodbami o zaposlitvah. V kolikor želi podjetje jasno urediti tudi t.i. odškodnino na podlagi inventurnih primanjkljajev, je potrebno področje urediti tudi ali predvsem v konkretni pogodbi o zaposlitvi.

V primeru, če bi primeroma želelo podjetje za določene primanjkljaje obremeniti odgovorne zaposlene osebe, je potrebno sprejeti pravila, ki bodo vsem zaposlenim vnaprej znana ter ustrezno sporočena.

Opozarjamo, da je lahko sleherna sankcija za zaposlene osebe dopustna izključno v primeru (Glej sodbo Vrvnega sodišča opr. št. VIII Ips 467/2009 z dne 23. 11. 2010), **če bo delodajalec ob jasnih navodilih za delo lahko dokazal, da delavec navodil ni spoštoval**⁴. Na tem mestu tudi poudarjamo, da je odškodninska odgovornost poslovodne osebe urejena v določilih ZGD-1, medtem ko je potrebno odškodninsko odgovornost zaposlenih oseb obravnavati v luči določil Zakona o delovnih razmerjih. Odškodninska odgovornost članov

¹ 17. člen

(Primanjkljaj blaga) – 17 .čl. PZDDV-1

Primanjkljaj blaga se šteje za dobavo blaga v skladu s 7. členom ZDDV-1, razen:

- primanjkljaja in uničenj, nastalih zaradi višje sile;
- primanjkljaja, ki je neločljivo povezan s procesom izdelave in predelave blaga;
- primanjkljaja in uničenja iz naslova kala, razsipa, razbitja in okvare blaga, ki sta neločljivo povezana s skladiščenjem in prevozom blaga v dejanskem obsegu, ki pa ne sme biti večji od običajnega, ki ga določi pristojno združenje;
- primanjkljaja oziroma izgub, nastalih zaradi tatvine oziroma kraje, če je o tem sestavljen zapisnik policijske uprave.

² S tem pravilnikom se določa običajni primanjkljaj in uničenje blaga iz naslova kala, razsipa, razbitja in okvare blaga, ki sta neločljivo povezana s skladiščenjem, prevozom in prodajo blaga pri opravljanju dejavnosti članov **GZS – Združenja lesne in pohištvene industrije**.

³ S tem pravilnikom se določa običajni primanjkljaj in uničenje blaga iz naslova kala, razsipa, razbitja in okvare blaga, ki sta neločljivo povezana s skladiščenjem, prevozom in prodajo blaga pri opravljanju **dejavnosti trgovine na debelo in trgovine na drobno**.

Običajni primanjkljaj in uničenje blaga po prvem odstavku se ne šteje za jemanje blaga za neposlovne namene po predpisih o davku na dodano vrednost. Pomeni najvišjo dovoljeno vrednost odpisa blaga, od katerega se ne obračuna in ne plačuje davka na dodano vrednost.

⁴ Glej tudi sodbo VDS0008435; Tožnik, ki je opravljal delo na delovnem mestu vodja trgovine, za nastali inventurni primanjkljaj ne odgovarja objektivno, ampak bi mu morala tožena stranka, da bi bila izredna odpoved pogodbe o zaposlitvi zakonita, dokazati, da je naklepoma ali iz hude malomarnosti huje kršil pogodbene ali druge obveznosti iz delovnega razmerja.

vodenja in nadzora je strožja kot odškodninska odgovornost ostalih delavcev po 177. členu ZDR⁵, kar je glede na položaj, ki ga zasedajo, razumljivo.

Vir: Povzeto po odgovoru programskega partnerja Taxin d.o.o, maj 2019

⁵ 177. člen (odškodninska odgovornost delavcev)

- (1) Delavec, ki na delu ali v zvezi z delom namenoma ali iz hude malomarnosti povzroči škodo delodajalcu, jo je dolžan povrniti.
- (2) Če povzroči škodo več delavcev, je vsak izmed njih odgovoren za tisti del škode, ki ga je povzročil.
- (3) Če za vsakega delavca ni mogoče ugotoviti, kolikšen del škode je povzročil, so vsi delavci enako odgovorni in povrnejo škodo v enakih delih.
- (4) Če je več delavcev povzročilo škodo z naklepnim kaznivim dejanjem, so za škodo solidarno odgovorni.